

De leden van de raad
Spiekersteeg 1
9461 BH GIETEN

Onderwerp : Motie Provinciale Pilot

Gieten, 28 maart 2024

No. : -
Bijlagen : 3

Behandeld door : S. Bontekoe
Telefoonnummer : +31592266517

Uw brief van : -
Uw kenmerk : -

Geachte leden van de raad,

In deze brief geven wij onze reactie op de motie Ashoogteverhoging kleine windmolen. In de motie vraagt u het college om aan te sluiten bij de reeds lopende provinciale pilot over het verhogen van de ashoogte van erfwindmolens.

Hiermee bedoelt u de pilot en bijbehorend kader die de gemeenten De Wolden, Midden Drenthe, Hoogeveen en Westerveld opstelden ten behoeve van een tijdelijke vergunning van tien jaar voor windmolens op boerenerven met een maximale ashoogte van 25 meter.

Zoals toegezegd hebben wij onderzoek gedaan naar de inhoud van en het proces rondom deze pilots. Verderop in deze brief zetten we uiteen waarom wij het starten van een pilot in onze gemeente zoals opgezet door de vier bovenstaande Drentse gemeenten, op dit moment, niet van meerwaarde vinden.

Voorgeschiedenis

In 2021 is een aantal Drentse gemeenten, samen met Energiefonds Drenthe, een verkenning gestart naar de toepassing van erfmolens in Drenthe. In het voorjaar van 2023 is door de gemeenten De Wolden, Westerveld en Midden-Drenthe samen met Energiefonds Drenthe, een opdracht verleend om een ruimtelijke verkenning te doen naar de kansen en het mogelijke beleid voor erfmolens met een ashoogte van maximaal 25 meter in Drenthe. De aanbeveling uit dit onderzoek luidt om een aantal pilots te laten starten om in de praktijk te leren hoe een erfmolen met een ashoogte van 25 meter binnen het Drentse landschap functioneert. De geleerde lessen uit de pilots gaan gebruikt worden als input voor provinciaal en gemeentelijk beleid.

Huidig beleid

Provincie Drenthe

In de Provinciale Omgevingsverordening is opgenomen dat erfmolens met een ashoogte van méér dan 15 meter niet worden toegestaan. De provincie draagt wel bij aan de verkenning naar de mogelijkheden voor erfmolens met een ashoogte tot maximaal 25 meter in Drenthe.

Gemeente Aa en Hunze

Op 24 september 2020 is door uw raad het bestemmingsplan 'kleinschalige windturbines buitengebied' vastgesteld. Met dit bestemmingsplan is de mogelijkheid geboden om met een vergunning, onder voorwaarden, medewerking te kunnen verlenen aan de bouw van kleinschalige windturbines. In het huidige toetsingskader wordt uitgegaan voor de bouw van een windmolen met een ashoogte van 15 meter, met daarbij een tiphoogte van 1/3 de hoogte van de molen. Als maximale hoogte geldt dus 20 meter. Dit toetsingskader is daarmee in één lijn gebracht met het huidige kader van de provincie Drenthe, de Provinciale Omgevingsverordening.

Achtergrond lopende pilot

Over het algemeen geldt dat hogere windmolens een hogere elektriciteit opbrengst hebben. Hoe groot het verschil in opbrengst tussen een molen met een ashoogte van 15 meter en een molen van 25 meter is, zal uit de pilots moeten blijken. Een belangrijke vraag daarbij is of de extra elektriciteitsopbrengst opweegt tegen de impact dat het hoogteverschil van 10 meter heeft op het landschap en de omgeving.

Het idee achter de pilots is om te voldoen aan de wensen van agrariërs om de stroom die wordt opgewekt met de windmolens te gebruiken op hun boerenbedrijf. Of een windmolen van 25 meter voldoende stroom opwekt om naast het bedrijf ook de omgeving van stroom te voorzien zal moeten blijken uit de pilots. Of het technisch mogelijk is om directe omgevingen van stroom te voorzien zonder daarbij gebruik te maken van het elektriciteitsnetwerk is geen onderdeel van de pilot.

Rol Provincie Drenthe

De pilot in Drenthe is een samenwerking tussen vier gemeenten. Navraag bij de gemeenten die deel uitmaken van de pilot maakt duidelijk dat de pilot toevallig is ontstaan gezien de gedeelde interesses van deze gemeenten. Dat betekent dat er geen algemene aanmeldingsperiode was en dat de provincie geen regierol heeft. Er is in die zin dus ook geen sprake van een provinciale pilot. Wel is gebleken dat de provincie haar steun geeft aan de uitvoering van de pilot, en indien de gemeenten kunnen laten zien dat erfmolens met een maximale ashoogte van 25 meter inderdaad gewenst zijn, mogelijk de Provinciale Omgevingsverordening Drenthe 2018 aan zal passen. Mocht de provinciale Omgevingsverordening worden aangepast, dan zal deze uiteraard gelden voor de gehele provincie en daarmee dus ook voor onze gemeente mogelijkheden bieden.

Een pilot starten

Zoals hierboven genoemd is het niet zo dat wij als gemeente kunnen aansluiten bij de lopende pilot. Wel zouden we ervoor kunnen kiezen om zelf een pilot op te starten. Daarbij zou dan uiteraard gebruik gemaakt kunnen worden van de al opgedane kennis van de andere gemeenten.

Het opstarten en uitvoeren van een pilot vergt grofweg de volgende stappen:

- De huidige beleidskaders aanpassen om het plaatsen van erfmolens met een ashoogte van 25 meter tijdelijk toe te staan;
- Aanvullende eisen vaststellen waaraan de erfmolens moeten voldoen
- Een voortraject opstarten waarin een projectplan en plan van aanpak wordt opgesteld
- Het projectplan laten vaststellen door het college
- Deelnemers werven
- Een zorgvuldig participatietraject doorlopen
- Vergunningsaanvragen beoordelen en verlenen
- Het plaatsen van de erfmolens
- Monitoring van het project
- Eindevaluatie
- Afhankelijk van het resultaat: verwijderen van de molens of ontwikkelen en vaststellen van nieuw beleid.

Hierbij moet rekening worden gehouden met een looptijd van minimaal vier jaar (zie bijlage 1: planning De Wolden). Het hele voortraject neemt de nodige tijd in beslag doordat onder andere gekeken moet worden of er potentiële deelnemers te vinden zijn. Dit zal veelal via keukentafelgesprekken gebeuren. Vanaf het plaatsen van de windmolens tot aan de eindevaluatie dient rekening gehouden te worden met een doorlooptijd van twee jaar.

Hierbij is het belangrijk op te merken dat, mocht onze gemeente nu starten met een pilot, wij al zo'n twee jaar achterlopen op de andere vier gemeenten. Naar verwachting worden de resultaten van de lopende pilots bekend zodra onze gemeente ongeveer het voortraject heeft afgerond. Als dan blijkt dat de resultaten negatief zijn is het de vraag of het dan nog verstandig is om de pilot daadwerkelijk op te starten. Als daarentegen blijkt dat de resultaten positief zijn dan is de vraag wat de meerwaarde is van het uitvoeren van de pilot. In dat geval kunnen we er immers ook voor kiezen direct het beleid aan te passen aangezien de provinciale verordening die ruimte dan gaat bieden.

Onze verwachting is dat het houden van een pilot in onze gemeente vergelijkbare resultaten zal opleveren als in de andere (plattelands)gemeenten. Het effect op het landschap en de opbrengst van een hoogteverschil van 10 meter zal in onze gemeente niet afwijken van dat in de andere gemeenten. We volgen daarom met veel interesse de resultaten van deze pilot.

Inwoners en kosten

De mate van inspanning bij het doorlopen/starten van een dergelijke pilot zal in het begin aanzienlijk zijn. We zullen met potentiële initiatiefnemers aan tafel bespreken welke procedure moet worden doorlopen, wat voor doorlooptijd deze procedure heeft en welke kosten daarbij gepaard zijn. Ook zullen zij de molen moeten realiseren met de kans dat deze weer afgebroken moet worden. De kosten voor het realiseren van de molen zal voor rekening van de initiatiefnemer komen.

Ook voor de gemeente zal het opstarten van een pilot en daarbij kadervorming geld kosten. Naast de ambtelijke capaciteit die het behandelen van een dergelijke opzet vraagt, ook bijvoorbeeld monitoringskosten met zich mee brengen. Een absolute kostenraming hebben wij niet opgesteld.

Conclusie

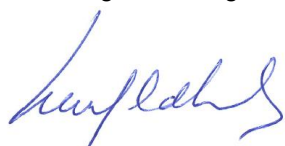
Gelet op bovenstaande zouden wij niet aanraden een eigen pilot te starten gezien de tijd en de moeite die er in het voortraject zit. Tevens gezien de andere gemeenten tegen de tijd dat wij goed op weg zijn hun resultaten opleveren. Daarom wachten wij liever op de resultaten van de andere gemeenten en of de provincie hun Omgevingsverordening aanpast om daar aansluiting bij te vinden voor een eventuele aanpassing op ons huidige beleid. Dit scheelt de initiatiefnemers in zowel de onzekerheid als de kosten.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan gerust contact op met Sven Bontekoe. U bereikt hem via telefoonnummer: (0592) 26 78 58.

Met vriendelijke groet,

Het college van de gemeente Aa en Hunze,

de heer R. Schoonderbeek
gemeentesecretaris

de heer A.W. Hiemstra
burgemeester

